

UVODNIK K STRANEM GEODETSKE UPRAVE REPUBLIKE SLOVENIJE

Borut Cvar

Kot ste verjetno že opazili, je že kar praksa, da v prvi številki tekočega leta na straneh Geodetske uprave Republike Slovenije objavimo kratko informacijo z glavnimi poudarki iz poročila o izvedbi programa dela državne geodetske službe v preteklem letu in programa dela za prihodnji dve leti.

V nadaljevanju vam torej najprej na kratko predstavljam glavne poudarke iz Poročila o izvedbi programa dela državne geodetske službe za leto 2005, ki obsega poročanje Vladi Republike Slovenije o vsebinski in finančni realizaciji nalog, ki smo si jih v preteklem letu zastavili s Programom dela državne geodetske službe. Večina zastavljenih nalog v letu 2004 je bila realizirana v celoti. Pri tem pa velja na kratko izpostaviti nekatere pomembnejše rezultate dela v preteklem letu:

Na področju geodezije, topografije in kartografije so se nadaljevala dela na vzpostavljanju omrežja stalnih postaj GPS. Nabavljena je bila potrebna oprema in izvedena namestitve vseh načrtovanih postaj (8 novih), zadnji od skupno 15 postaj pa sta bili nameščeni v začetku leta 2006. Zagotovljeno je delovanje Službe za GPS, ki nadzira delovanje omrežja in podatke posreduje uporabnikom. Izvedena je geodetska izmera za določitev transformacijskih parametrov na večini načrtovanih območij, z namenov priprave transformacijskega modela za prehod na novi koordinatni sistem. Pripravljen je projekt gravimetrične mreže Slovenije, ki je del višinske razsežnosti novega koordinatnega sistema. Dokončana je izdelava državne topografske karte in vojaške topografske karte v merilu 1 : 50 000 ter novi digitalni model reliefa. Skladno z načrtom so zajeti podatki za 530 listov državne topografske karte v merilu 1 : 5 000 (DTK 5) in izvedena naloga s priporočili za pripravo geodetskih podlag in podatkov za postopke prostorskega načrtovanja. Redno in v skladu z mednarodnimi priporočili so bile vzdrževane državne pregledne karte (DPK 250, DPK 500). Na področju gospodarske javne infrastrukture je bila pripravljena vrsta navodil v skladu z dogovori z upravljavci posameznih vrst infrastruktur ter vzpostavljen prototip baze podatkov.

Na področju evidentiranja nepremičnin je bil v letu 2005 uspešno zaključen večletni medresorski Projekt posodobitve evidentiranja nepremičnin, ki je s svojimi rezultati zagotovil osnovne pogoje za pospešen in učinkovitejši razvoj nepremičninskega sistema v Republiki Sloveniji.

Poleg zaključka navedenega projekta so bili v letu 2005 na področju evidentiranja nepremičnin doseženi še naslednji pomembnejši rezultati:

- uveljavljeni so bili digitalni katastrski načrti še za nekatere dele katastrskih občin, kjer uveljavitev ni bila mogoča zaradi še nepravnomočnih komasacij;

- zaključeno je bilo skeniranje vseh zemljiškokatastrskih načrtov;
- nadaljevano je bilo skeniranje arhiva elaboratov geodetskih izmer (skenirano je bilo 0,7 mio dokumentov formata A4, skupaj je skeniranih že okoli 3,5 mio dokumentov, kar predstavlja približno četrtino vseh arhivskih dokumentov). Za zagotovitev dostopa do podatkov, s katerimi razpolaga Arhiv Slovenije, so se začele aktivnosti za povezavo zbirk Arhiva RS in geodetske uprave;
- prevzeti in vneseni v kataster stavb so etažni načrti iz zemljiške knjige;
- dosežen je bil povečan obseg vpisov v kataster stavb. V obliki preverjenih podatkov (prvi vpisi, registrske prijave) je v katastru stavb zajetih 78 % stanovanj v večstanovanjskih objektih;
- nastavljeni so podatki o kmetijskih zemljiščih v evidenci dejanske rabe zemljišč za polovico države;
- izdelan je pregled evidentiranih in neevidentiranih državnih in lokalnih cest v evidenci zemljiškega katastra za polovico države.

Na področju izdajanja podatkov so bili v distribucijo vključeni novi geodetski podatki in dopolnjene ter izdelane nove programske rešitve za zagotavljanje dostopa do teh podatkov. Izvajane so bile promocijske in druge aktivnosti za informiranje in obveščanje uporabnikov in širše javnosti. Odkupljeno je bilo območje GEOSS in podeljena koncesija za upravljanje območja GEOSS, ki simbolizira zakoreninjenost Slovencev na tem območju. Izdelana je bila zasnova portala »prostor« kot slovenskega prostorsko podatkovnega geoportala skladno s predlagano direktivo INSPIRE.

Na področju informatike je bil uspešno izveden prehod vseh produkcijskih in distribucijskih informacijskih storitev na novo opremo.

V letu 2005 je Geodetska uprava Republike Slovenije pripravila predlog novega Zakona o evidentiranju nepremičnin in dva akta oziroma predpisa, ki ju je sprejela Vlada Republike Slovenije:

- Uredba o spremembah in dopolnitvah Uredbe o tarifah za izdajanje geodetskih podatkov (Uradni list RS, št. 66/05),
- Sklep o uskladitvi vrednosti točke v Uredbi o tarifah za izdajanje geodetskih podatkov (Uradni list RS, št. 96/05).

Pripravljena so tudi gradiva za pripravo oziroma delovni osnutki novih predpisov na področju imenovanja naselij, ulic in hišnih števil ter predpisov na področju topografije, kartografije in osnovnega geodetskega sistema.

Pripravljen in sprejet je tudi Program dela državne geodetske službe za leti 2006 in 2007, v katerem želimo na področju delovanja državne geodetske službe doseči naslednje pglavitne cilje:

Na področju evidentiranja nepremičnin nameravamo začeti projekt informacijske prenove sistema nepremičninskih evidenc, ki bo omogočal medsebojno povezavo zbirk podatkov o nepremičninah, izvesti razgrnitev podatkov za vpis podatkov o stavbah in delih stavb v register nepremičnin in kataster stavb ter za vpis števil stanovanj v centralni register prebivalstva in register stalnega prebivalstva; vzpostaviti, voditi in vzdrževati register nepremičnin, začeti s pripravo strategije na

področju evidentiranja nepremičnin, ki bo predvidoma izdelana v letu 2007, nadaljevati optimizacijo tehnoloških in postopkovnih modelov izboljšave podatkov in racionalizacije poslovanja zemljiškega katastra in katastra stavb, urediti vodenje in vzdrževanje mejne dokumentacije in redno vzdrževati mejne oznake.

Na področju množičnega vrednotenja nepremičnin želimo vzpostaviti službo za množično vrednotenje nepremičnin, nadaljevati z vzpostavitvijo, vodenjem in vzdrževanjem evidence trga nepremičnin, oblikovati in umeriti modele vrednotenja nepremičnin za vse skupine istovrstnih nepremičnin, vzpostaviti, voditi in vzdrževati zbirko vrednotenja nepremičnin, izvesti pripis vrednosti nepremičnin in obvestiti lastnike o vrednosti njihovih nepremičnin.

Na področju osnovnega geodetskega sistema, topografije in kartografije bodo prednostne naloge na področju vzpostavitve novega državnega koordinatnega sistema (vzpostavitev transformacijskega modela in zagotavljanje transformacijskih parametrov za prehod iz obstoječega državnega koordinatnega sistema in projekcije v nov koordinatni sistem, vzpostavljanje osnovne gravimetrične mreže). Zagotoviti želimo polno operativnost osnovne mreže postaj permanentnega GPS-omrežja in diseminacije podatkov za izvajanje GPS-meritev ter vzpodbujati pospešeno uporabo GPS-tehnologije pri geodetskih meritvah in pri drugih uporabnikih. Pripraviti nameravamo strategijo na področju državnega topografsko-kartografskega sistema, ki bo vključevala usmeritve predloga direktive INSPIRE, izvajanje aktivnosti za dopolnitev in vzdrževanje zbirke topografsko kartografskih podatkov, določitev standardnih podatkov, izdelkov in storitev geodetske dejavnosti na področju topografije in kartografije, dela na vzpostavitvi in vodenju zbirnega katastra gospodarske javne infrastrukture, vzdrževanje podatkov digitalnega modela reliefa, vojaških topografskih kart in državnih preglednih kart, izvajanje barvnega cikličnega aerosnemanja in izdelava barvnih digitalnih ortofoto načrtov ter priprava podatkov za mednarodne projekte EuroGlobalMap in EuroRegionalMap.

Na področju izdajanja podatkov nameravamo nadgraditi sistem distribucije tako, da bo mogoče izdajanje podatkov in uradnih potrdil geodetske službe na vseh enotah geodetske uprave (kar pravzaprav pomeni ukinitvev krajevne pristojnosti) ter izdajanje potrdil v nekaterih drugih državnih organih (kar pomeni ukinitvev stvarne pristojnosti), nadaljevati vzpostavitev državnega geoportala, ki ga kot nacionalno vstopno točko za prostorske podatke določa predlog direktive INSPIRE, vzpostavitev javno dostopnega metapodatkovnega sistema za podatke, normativno urediti sistem distribucije in nadgrajevati sodelovanje z zasebnim sektorjem na področju uporabe geodetskih podatkov in oblikovanja novih storitev.

Na področju informatike je prednostna naloga zagotavljati razpoložljivost, zanesljivost, varnost in obvladljivost informacijskega okolja za potrebe nemotene poslovanja Geodetske uprave Republike Slovenije in na področju distribucijskih sistemov ter izvajanja storitev in izdelava strategije informatike v državni geodetski službi.

Seveda bomo dodatne napore vlagali tudi na področju izobraževanja uslužbencev državne geodetske službe s poudarkom na specializiranih programih usposabljanj in izpopolnjevanj s področij dela državne geodetske službe, saj želimo tudi na ta način optimizirati delovne procese ob graditvi preglednega, strokovnega in hitro odzivnega sistema poslovanja.

Na področju mednarodnega sodelovanja želimo nadaljevati aktivno sodelovanje z mednarodnimi institucijami in geodetskimi službami evropskih držav, želimo tudi aktivno sodelovati pri pomoči drugim državam in nuditi podporo zasebnemu sektorju pri opravljanju storitev na tujih trgih.

Na straneh Geodetske uprave Republike Slovenije lahko v nadaljevanju preberete tudi Statistiko izdanih geodetskih podatkov v letu 2005, ki jo je pripravila kolegica Kristina Perko.

Mag. Blaž Mozetič in Žarko Komadina v svojem prispevku predstavljata pogled na problematiko transformacije geolociranih prostorskih podatkov z vidika uporabe satelitske geodetske izmere.

Način in aktivnosti, s katerimi se nameravamo reševanja tovrstne problematike lotili na Geodetski upravi Republike Slovenije, predstavlja mag. Blaž Mozetič v prispevku z naslovom RAZPISI FINANČNEGA MEHANIZMA EVROPSKEGA GOSPODARSKEGA PODROČJA (EGP) IN NORVEŠKEGA FINANČNEGA MEHANIZEMA.

Na koncu tokratnih strani Geodetske uprave Republike Slovenije predstavlja s kolegico Ireno Ažman še kratek opis dogajanja in vlogo najine udeležbe na mednarodni konferenci in sejmu INTERGEO EAST, ki sva se ga v februarju 2006 udeležila kot predstavnika Geodetske uprave Republike Slovenije.

Pa prijetno branje.